

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งค้นหารากฐาน องค์ประกอบ สาระสำคัญ ข้อสรุป ความเหมือนและความแตกต่าง ตลอดจนวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ การบริการสาธารณะแนวใหม่ และแนวคิดการจัดการภาคีสาธารณะแนวใหม่ โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยคือ เอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัย และสื่อสิ่งพิมพ์ทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ การบริการสาธารณะแนวใหม่ และการจัดการภาคีสาธารณะแนวใหม่ โดยมีกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกมาอย่างเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ดังนี้

หนังสือ เอกสารและตำรา และงานวิจัยเกี่ยวข้องกับแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ เช่น (1) Robert B. Denhardt and Janet Vinzant Denhardt. **The New Public Service : Serving Rather than Steering.** Public Administration Review. November/December 2000, Vol. 60, N.6 pp.549–559. (2) Robert B. Denhardt and Janet Vinzant Denhardt. **The New Public Service : An Approach to Reform.** 2001. (3) Robert B. Denhardt and Janet Vinzant Denhardt. **The New Public Service : Serving, Not Steering.** M.E. Sharpe, Inc., New York. 2007. (4) James L. Perry. **Democracy and the New Public Service.** University of Vermont. 2006. (5) Pual Charles Light. **New Public Service.** The Brookings Institution. Massachusetts. 1999.

หนังสือ เอกสารและตำราเกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ เช่น (1) Graham T. Allison. **Public and Private Management : Are They Fundamentally Alike in All Unimportant Respect?** Proceedings of Public Management Research Conference, November 19–20, 1979. (2)

David Osborne and Ted Gaebler. **Reinventing Government**. M.A. Addison–Wesley Publishing Company. 1993. (3) Owen Hughes. **Public Management and Administration: An Introduction**. Basingstoke. UK. 2003. (4) Jonathan Boston. **Public Management: The New Zealand Model**. Auckland. Oxford University Press 1996. (5) Christopher Hood. **A Public Management for All Season?**. Public Administration, Vol. 69. Blackwell Publishing Ltd. 1991. (6) Ewan Ferry. **The New Public Management in Action**. London. Oxford University Press 1996.

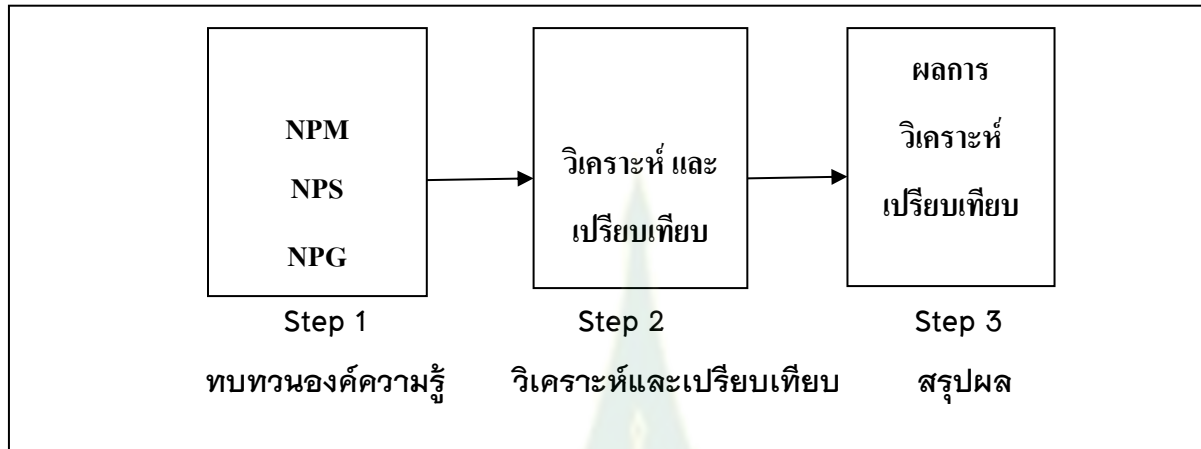
หนังสือ เอกสารและตำราเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการภาควิชาสาธารณะแนวใหม่ เช่น (1) Osborne, Stephen P. **The New Public Governance**. Public Management Review Vol. 8. Issue 3. 2006. (2) Pestoff, V. **New Public Governance, Co–production & Third Sctor Social Services**. Institute of Civil Society Studies, Ersta Skondal University Collage, Stockholm. 2010. (3) Peters, B. G. **Meta–governance and Public Management**. In The New Public Governance?: Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance. Stephen P. Osborne (ed.); London. 2010.

หนังสือ เอกสาร และตำราเกี่ยวกับปรัชญา การวิเคราะห์ และการวิพากษ์ เช่น (1) Fairclough, Norman. **Media Discourse**. London. Arnold. 1995 (2) Phillips, Louise. And Jorgensen, Marianne W. **Discourse Analysis as Theory and Method**. London. SAGE Publications. 2002.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น (1) Larbi, George, **The New Public Management Approach and Crisis State**. Geneva. United Nations Research Institute for Social Development. 1999. (2) Rhys Andrews and Steven van de Walle. **New Public Management and Citizen’s Perceptions of Local Service Efficiency, Responsiveness, Equity and Effectiveness**. Rotterdam. Coordinating for Cohesion in the Public Sector of the Future. 2012. (3) Pollitt, Christopher, **The Impacts of the New Public Management in Europe : A Meta Analysis**. Rotterdam. Coordinating for Cohesion in the Public Sector of the Future. 2011.

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ มีวิธีการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนองค์ความรู้แนวคิด ทฤษฎี และหลักการทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่สำคัญ ตั้งแต่แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ดั้งเดิม แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ การจัดการภาคีสาธารณะแนวใหม่ จากเอกสาร ตำรา และวารสารทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ และแนวคิดการจัดการภาคีสาธารณะแนวใหม่ ให้ทราบสาระสำคัญและจุดเน้นในแต่ละแนวคิด พร้อมกับเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างของแต่ละแนวคิด โดยเฉพาะการเปรียบเทียบแนวคิดการบริการ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และสรุปผลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และการวิเคราะห์วาทกรรม (discourse analysis) ซึ่งวาทกรรม (Discourse) โดยทั่วไปแล้วเป็นเรื่องของการปฏิบัติการของการพูดและการเขียน (Woodilla, 1998) วาทกรรมเป็นคำที่มีการใช้ในนัยที่แตกต่างกันตามแต่สาขาการวิจัยและวัฒนธรรมทางวิชาการในแต่ละสาขา (Wodak, 2006) นักวิชาการส่วนหนึ่งเห็นว่าวาทกรรมคือชุดของภาษาและตัวบทที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นักวิจัยบางส่วนเห็นว่าวาทกรรมคือตัวบทที่สื่อออกมาในรูปของการพูดและการเขียน นักวิจัยบางส่วนเห็นว่าวาทกรรมเป็นตัวบทที่สร้างความเป็นรูปธรรมให้แก่ความรู้และความจริง อย่างไรก็ตามในทัศนะของนักวิชาการได้ให้นิยามวาท

กรรมไว้ โดย Teun Van Dijk (1998) ให้นิยาม วาทกรรม คือ รูปแบบโครงสร้างของความรู้ที่เป็นรูปธรรมของตัวบทที่สื่อออกมาในลักษณะการพูดหรือการเขียน ขณะที่ Norman Fairclough (1995) นิยามวาทกรรมว่าเป็นการใช้ภาษาทั้งการพูด การเขียน รวมถึงการใช้กิจกรรมอื่นๆ ที่มีการสื่อความหมายในลักษณะที่เป็นการปฏิบัติการทางสังคมซึ่งมีความสัมพันธ์กันกับสถานการณ์ สถาบัน และโครงสร้างทางสังคม

ในส่วนของ Michel Foucault ได้ให้ความหมายของวาทกรรมว่าเป็น ระบบและกระบวนการในการสร้าง/ผลิต (constitute) เอกลักษณ์ (identity) และความหมาย (significance) ให้กับสรรพสิ่งต่างๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง นอกจากนี้วาทกรรมยังทำหน้าที่ตรึงสิ่งที่สร้างขึ้นให้ดำรงอยู่ และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง (valorize) กลายสภาพเป็นสภาพที่เรียกว่า วาทกรรมหลัก (dominant discourse) หรือ episteme โดยที่วาทกรรมหลักนี้ถูกสร้างขึ้นมาจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่สามารถพูดได้อย่างถูกต้องในช่วงเวลาหนึ่ง (ภายใต้กฎเกณฑ์และตรรกะชุดหนึ่ง) กับสิ่งที่ถูกพูดอย่างแท้จริงสนามหรือการปฏิบัติการของวาทกรรม ส่วนแหล่งสร้างวาทกรรมที่สำคัญคือ อำนาจ (power) ซึ่งเป็นอำนาจที่ได้รับการยอมรับในรูปของความรู้ (knowledge) ว่าด้วยเรื่องนั้นๆ (สรุปความจากไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร 2554 : 19-42)

จากความหมายของวาทกรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า วาทกรรมคือกระบวนการสร้างหรือผลิตความหมายเกี่ยวกับความจริงในเรื่องต่างๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นชุดความคิดที่ถูกสร้างขึ้นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและมีอำนาจหรืออิทธิพลครอบงำชุดความคิดเรื่องอื่นๆ โดยวาทกรรมการกระจายอำนาจถูกสร้างขึ้นมาจากความแตกต่างระหว่างอำนาจที่มีการสื่อออกมาในช่วงเวลาหนึ่งแต่มีผลไม่สอดคล้องหรือมีผลในทางตรงกันข้ามกับสิ่งที่สื่อออกมา

การวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) ตามแนวทางภาษาศาสตร์คือการศึกษานัยภาษาในระดับสูงกว่าประโยคด้วยการศึกษาโครงสร้าง องค์ประกอบ ความเชื่อมโยง กระบวนการผลิตและตีความ การวิเคราะห์วาทกรรมเป็นกิจกรรมที่ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับความเป็นจริง (Phillips and Hardy, 2002) โดยมีความสนใจในการสืบค้นให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เข้มข้นของโครงสร้างทางสังคมที่เป็นผลมาจากตัวบท วาทกรรมและบริบท เหตุผลสำคัญของการวิเคราะห์วาทกรรมคือการพยายามศึกษารวบรวมความสัมพันธ์ของตัวบท วาทกรรมและบริบทกับความเป็นจริงอย่างมีระเบียบวิธีหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการวิเคราะห์วาทกรรมคือการศึกษาและพิจารณาการปฏิบัติการของวาทกรรมอย่างมีระบบ ซึ่ง Norman Fairclough (1995) ได้อธิบายการวิเคราะห์วาทกรรมว่าเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ตัวบท (Text) เพื่อให้ทราบถึงความหมาย องค์ประกอบ และเนื้อหา หลังจากนั้นแล้วทำการวิเคราะห์และตีความการปฏิบัติการของวาทกรรม (Discourse Practice) เพื่อให้ทราบว่าวาทกรรมนั้นเกิดขึ้นหรือสร้าง ผลิตขึ้นมาได้อย่างไร มีอำนาจครอบงำวาทกรรมหรือชุดความคิดอื่นๆ อย่างไร การปฏิบัติการของวาทกรรมที่เกิดขึ้นเป็นไปตามนัยของวาทกรรมหรือไม่ แล้วจึงวิเคราะห์ถึงปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural

Practice) ที่ว่าทฤษฎีนั้นปฏิบัติการอยู่วกอให้เกิดปรากฏการณ์และผลกระทบกับสถาบันและสังคม วัฒนธรรมอย่างไร แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ในฐานะวาทกรรม เป็นการศึกษาเนื้อหาและตีความเกี่ยวกับ ความหมาย ที่มา องค์ประกอบและเนื้อหาของแนวคิด โดยแนวคิดดังกล่าวได้มีการนำไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนกรอบงานการบริหารภาครัฐจนเกิดผลในทางการปฏิบัติและผลกระทบกับสังคมอย่างไร

3.3 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัย มีเครื่องมือในการวิจัยคือแบบสำรวจเอกสารและแบบบันทึก โดยแบบสำรวจจะใช้เพื่อ สัมภาษณ์องค์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ตั้งแต่แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ดั้งเดิม แนวคิดรัฐประศาสน ศาสตร์แนวใหม่ แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ การจัดการภาคิ สาธารณะแนวใหม่

ในการสร้างแบบสำรวจเอกสารนั้น เริ่มด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสน ศาสตร์ในแต่ละแนวคิด แล้วจัดบันทึกรายละเอียดของแต่ละแนวคิด ทฤษฎี เพื่อนำไปจัดทำเป็นแบบสำรวจ เอกสารโดยจัดจำแนกการสำรวจออกเป็นกลุ่มกว้างๆ โดยเน้นใน 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มแนวคิดการจัดการ ภาครัฐแนวใหม่ (2) กลุ่มแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ และ (3) กลุ่มแนวคิดการจัดการภาคิ สาธารณะแนวใหม่ จากนั้นจึงบันทึกสาระสำคัญต่างๆ ลงในแบบบันทึก

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มด้วยการใช้แบบสำรวจเพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยและสิ่งพิมพ์อื่นๆ เกี่ยวกับแนวคิดรัฐ ประศาสนศาสตร์ แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ แนวคิดการ จัดการภาคิสาธารณะแนวใหม่

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะเริ่มด้วยการจำแนกและจัดระบบข้อมูล (typology and taxonomy) แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์แต่ละยุค โดยจัดแนวคิด ทฤษฎีที่สอดคล้องสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มหรือยุค เดียวกัน โดยจัดกลุ่ม แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ จากนั้นทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และ การวิเคราะห์วาทกรรม (discourse analysis) จากเอกสารตำรา และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึง สาระสำคัญ จุดเน้น ความเหมือนและความแตกต่างของแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์แต่ละแนวคิดแล้วจึง สรุปรูปแนวคิดถึงปรัชญา ที่มาหรือรากฐาน องค์ประกอบและสาระสำคัญของแต่ละแนวคิด